

WIEM. CZUJĘ... POMAGAM!

EFEKT
DOMINA

TAJLANDIA

SCENARIUSZ LEKCJI

TAJLANDIA:

DZIECI BEZ ŻADNYCH PRAW

Wielu ludziom Tajlandia kojarzy się z rajskimi plażami, tropikalną przyrodą i egzotyczną atmosferą. Jednocześnie jednak ten wielki przemysł turystyczny ma też swoje ciemne tło: przestępczość zorganizowaną, przypadki morderczej pracy dzieci, handel ludźmi oraz zjawisko nazywane „sex trafficking”, czyli niewolnictwo seksualne. Aby zrozumieć tę sytuację, warto przyrzeć się bliżej nie tylko turystyce Tajlandii, ale także codziennemu życiu jej mieszkańców.

Społeczność bezpaństwowców

W latach 80. XX wieku gospodarka Tajlandii znacznie przyspieszyła, co zaowocowało wzrostem gospodarczym. Wskaźniki ekonomiczne poszybowały w górę, wzrósł standard życia Tajlandczyków, a rynek pracy zaczął przyciągać rzesze bezrobotnych z państw ościennych, takich jak Birma, Laos czy Wietnam. Przekraczając granicę Tajlandii stawali się oni imigrantami, czyli osobami, które przybyły do obcego kraju i osiedliły się w nim. Jako „obcy” ludzie ci w większości jednak napotykali na poważne trudności, które wiązały się przede wszystkim z brakiem prawa do legalnego pobytu, co w konsekwencji oznaczało także brak dokumentów uprawniających do podjęcia legalnej pracy, nie mówiąc już o edukacji.

Miasto jako jedyny „ratunek”

Status społeczny bezpaństwowców jest bardzo niski. Wskazuje się, że jest to jedna z grup najbardziej zagrożonych ubóstwem. W większości są to osoby niewyedukowane i skrajnie biedne. Wielu z nich wierzy, że jedynym rozwiązaniem jest praca w dużym mieście. Chętnie więc wysyłają swoje dzieci do Bangkoku, który słynie z relatywnie chłonnego rynku pracy, napędzanego wspomnianym wcześniej ruchem turystycznym generującym popyt na nowe hotele, restauracje, bary i dyskoteki.

Dziecko niczym towar

Co robią dzieci w Bangkoku? Jak się tam dostają i dlaczego w ogóle znajdują zatrudnienie, skoro pozostają przecież dziećmi?! Odpowiedzi na te pytania są mówiąc wprost drastyczne. Dzieci w Bangkoku zatrudniane są do ciężkiej pracy w fabrykach lub zmuszane do prostytucji. Są zamykane w domach publicznych i traktowane jak „żywy towar”. Rodzice takich dzieci otrzymują regularne wpływy, które często dają jedyną możliwość wyrwania się z ubóstwa. Wiele rodzin nie wie lub nie próbuje się dowiedzieć, czym dokładnie zajmują się ich dzieci.

Władze wolą nie widzieć

Oficjalne uregulowania prawne Tajlandii uznają wprawdzie prostytucję za nielegalną, jednocześnie jednak sektor ten w znaczącym stopniu zwiększa dochody z turystyki, co sprawia, że władze kraju zajmują bierną pozycję wobec tego procederu. Niezwykle istotne stają się więc inicjatywy pozarządowe ukierunkowane na walkę z różnymi formami współczesnego niewolnictwa. Jedną z takich organizacji jest Development and Education Programme for Daughters and Communities. Organizacja prowadzi szkołę zawodową oraz schronisko dla dzieci.

Tym dzieciom nic już nie grozi. Są pod opieką organizacji DEPDC

Podopieczni organizacji DEPDC uczą się w szkole zawodowej

Wreszcie obiad! Codzienny! Nie ma już mowy o głodzie i strachu

Wprowadzenie do scenariusza

Każdy człowiek ma prawo do edukacji, do decydowania o sobie, do posiadania własnego miejsca i osobistych rzeczy, do poczucia bezpieczeństwa i dobrostanu psychicznego. Im młodszy, tym bardziej zależy od innych, w większym stopniu decydują za niego jego opiekunowie. Tym większa jest więc ich odpowiedzialność za dobro jednostki. To oni stoją na straży poszanowania jej godności. Czasem rodzice sądzą, że postępują w interesie dziecka, a w rzeczywistości wyrządzają mu krzywdę. Innym razem dobro dziecka podporządkują własnym potrzebom i interesom, nie licząc się z tym, co jest dla niego właściwe. Nierzadko ludziom wydaje się, że nie mają na nic wpływu i próbują się z tym pogodzić. Podporządkowują się, rezygnują z własnych praw. Nie można się jednak godzić z takim porządkiem świata. W Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka zawarto zapisy o prawie każdego człowieka do prywatności, wolności, samostanowienia. Drogą do poznania tych praw jest edukacja. Tak rozumie jej rolę Sompop Jantraka, założyciel organizacji Development and Education Programme for Daughters and Communities. Jego działania prowadzą do realnych zmian w świadomości ludzi w Tajlandii. Dzięki kontaktom z Sompopem i jego współpracownikami, ludzie przekonują się, że mają prawo decydować o sobie, że nie są bezwolni i pozbawieni praw. Do poznania działalności organizacji kierowanej przez Sompopa Jantrakę i rozważań nad prawem człowieka do edukacji i samostanowienia zapraszamy w tej lekcji.

Prof. Kinga Kuszak
Wydział Studiów Edukacyjnych
Uniwersytet im. Adama Mickiewicza
w Poznaniu

Autorka:
Kamila Słupska

Czas trwania
45 minut

TEMAT ZAJĘĆ:

Człowiek ma prawo do decydowania o własnym rozwoju

ZAGADNIENIA:

prawo dziecka do edukacji, problem pracy dzieci, imigranci, bezpieczeństwa, samodecydowanie, działania Sompopa Jantraki i założonej przez niego organizacji Development and Education Programme for Daughters and Communities (DEPDC)

WARTOŚCI:

prawo do decydowania o sobie, prawo do edukacji

CĘLE ZAJĘĆ:

PO LEKCJI UCZNI:

- umie opisać sytuację dzieci imigrantów i bezpieczeństwa w Tajlandii;
- wie, jak ważna jest możliwość decydowania o sobie;
- rozumie, jakie są właściwe granice niezależności dziecka w relacji z rodzicami;
- rozumie, jaką rolę odgrywa edukacja w życiu człowieka;
- potrafi scharakteryzować działania Sompopa Jantraki i założonej przez niego organizacji Development and Education Programme for Daughters and Communities (DEPDC)

METODY I FORMY PRACY:

analiza źródeł, dyskusja, praca w grupach, dostosowana do zagadnienia koncepcja góry lodowej, praca indywidualna

ŚRODKI DYDAKTYCZNE:

fragmenty reportażu filmowego „DEPDC/Tajlandia”, Powszechna Deklaracja Praw Człowieka (http://www.unesco.pl/fileadmin/user_upload/pdf/Powszechna_Deklaracja_Praw_Czlowieka.pdf), zadania dla grup

Przebieg zajęć

Analiza źródeł

POWSZECHNA DEKLARACJA PRAW CZŁOWIEKA

Poproś uczniów, by zapoznali się z treścią preambuły do Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka. Możesz poprosić jednego z uczniów o odczytanie jej na głos.

Poproś uczniów, by podzielili się refleksjami dotyczącymi lektury tekstu. Zapytaj, które zapisy wydają się im szczególnie ważne? Dlaczego?

Powszechna Deklaracja Praw Człowieka

Trzecia Sesja Ogólnego Zgromadzenia ONZ, obradująca w Paryżu, uchwaliła 10 grudnia 1948 roku Powszechną Deklarację Praw Człowieka. Dokument ten stanowi niewątpliwie jedno z największych i najtrwalszych osiągnięć ONZ. Przetłumaczona na większość języków świata Powszechna Deklaracja Praw Człowieka zbiera oraz porządkuje osiągnięcia i postulaty człowieka, który od wielu setek lat toczy nie skończoną jeszcze walkę o swoją wolność i swoją godność.

Zważywszy, że uznanie przyrodzonej godności oraz równych i niezbywalnych praw wszystkich członków wspólnoty ludzkiej jest podstawą wolności, sprawiedliwości i pokoju świata,

Zważywszy, że nieposzanowanie i nieprzestrzeganie praw człowieka doprowadziło do aktów barbarzyństwa, które wstrząsnęły sumieniem ludzkości, i że ogłoszono uroczyste jako najwznioślejszy cel ludzkości dążenie do zbudowania takiego świata, w którym ludzie korzystają będą z wolności słowa i przekonań oraz z wolności od strachu i nędzy,

Zważywszy, że konieczne jest zawarowanie praw człowieka przepisami prawa, aby nie musiał – doprowadzony do ostateczności – uciekać się do buntu przeciw tyranii i uciskowi,

Zważywszy, że konieczne jest popieranie rozwoju przyjaznych stosunków między narodami,

Zważywszy, że Narody Zjednoczone przywróciły swą wiarę w podstawowe prawa człowieka, godność i wartość jednostki oraz w równouprawnienie mężczyzn i kobiet, oraz wyraziły swe zdecydowanie popierania postępu społecznego i poprawy warunków życia w większej wolności,

Zważywszy, że Państwa Członkowskie podjęły się we współpracy z Organizacją Narodów Zjednoczonych zapewnić powszechne poszanowanie i przestrzeganie praw człowieka i podstawowych wolności,

Zważywszy, że jednakowe rozumienie tych praw i wolności ma olbrzymie znaczenie dla ich pełnej realizacji,

PRZETO ZGROMADZENIE OGÓLNE ogłasza uroczyste niniejszą Powszechną Deklarację Praw Człowieka

jako wspólny najwyższy cel wszystkich ludów i wszystkich narodów, aby wszyscy ludzie i wszystkie organy społeczeństwa mając stale w pamięci niniejszą Deklarację – dążyły w drodze nauczania i wychowywania do rozwijania poszanowania tych praw i wolności i aby zapewniły za pomocą postępowych środków o zasięgu krajowym i międzynarodowym powszechne i skuteczne uznanie i stosowanie tej Deklaracji zarówno wśród Państw Członkowskich, jak i wśród narodów zamieszkujących obszary podległe ich władzy.

Praca indywidualna

ROLA EDUKACJI

Narysuj na tablicy górę lodową. Tylko mała część tej góry znajduje się nad wodą – tę część widać. Tam napisz np.: satysfakcja wynikająca z dobrej pracy, możliwość ciągłego doskonalenia się i rozwijania, możliwość decydowania o sobie, spełnienie marzeń, pieniądze, uznanie społeczne, poczucie sensu i bezpieczeństwa.

Zapytaj uczniów, co musi się zdarzyć, by w dorosłości osiągnąć te cele, które widać. Czynniki te niech poszczególni uczniowie zapisują na tablicy, np.: edukacja, samodzielna nauka, obywatelstwo, bardzo uważna opieka rodziców, dobra szkoła, mądrzy nauczyciele, możliwość rozwijania własnych zainteresowań, możliwość wyboru własnej ścieżki (na początku przy wsparciu rodziców, potem już dość samodzielnie), zajęcia dodatkowe (angielski, sport itd.), pieniądze.

Zwróć uwagę, jak ważna w drodze do osiągnięcia celu jest edukacja. Wskaż też, że istotną rolę w dorastaniu każdego człowieka pełni możliwość decydowania o sobie, podążania ścieżką zgodną z talentami oraz świadomie dokonywanym wyborem, który ma na celu dobro poszczególnej jednostki.

Film, rozmowa

DZIAŁALNOŚĆ SOMPOPA JANTRAKI

Wprowadź uczniów w tematykę reportażu. Zapytaj, co uczniowie wiedzą o Tajlandii. Opowiedz, kim są w Tajlandii imigranci i bezpaństwowcy. Zaznacz też, że często osoby, których dotyka problem, nie potrafią lub nie mają środków, żeby go samodzielnie rozwiązać. W obronie ich praw występują osoby, grupy, organizacje. Jedną z takich organizacji jest organizacja Development and Education Programme for Daughters and Communities (DEPDC).

Wyświetl fragment reportażu „DEPDC/Tajlandia”. Po projekcji porozmawiaj z uczniami. Zapytaj:

- Jakie emocje towarzyszyły im podczas oglądania fragmentów filmu?
- Jakie prawa dziecka łamane są w Tajlandii? Dlaczego?
- Czy dzieci imigrantów mogą o sobie decydować? Jaki mają wpływ na swoje życie? Jaki wpływ na życie dzieci mają ich rodzice? (jeśli to wypłynie od uczniów, można poruszyć kwestie nielegalnej pracy dzieci);
- W jaki sposób bezduszny system ogranicza prawa rodziców wobec dzieci i możliwość wpływu rodziców na ich wychowanie, rozwój?
- Kiedy Sompop Jantraka założył organizację? Z jakiego powodu? Jakie cele ma prowadzona przez niego organizacja? Do kogo jest skierowana?
- Jak funkcjonuje szkoła, którą założył Sompop Jantraka? Jakie umiejętności zdobywają dzieci? Dlaczego właśnie takie?
- Czy rodzice chętnie oddają dzieci do szkoły Sompopa? Dlaczego tak, dlaczego nie?
- Można też powrócić do góry lodowej – czego nie zapewnia się dzieciom w Tajlandii? Jak to niesie ze sobą konsekwencje?

Praca w grupach

STWARZANIE MOŻLIWOŚCI DO NAUKI

Motywytem przewodnim pracy w grupach są słowa Sompopa Jantraki:

„Ludzie [...] nie mogą żyć, kiedy nie mają żadnych praw i nie mają nadziei. Rozwiązaniem jest edukacja, bo jeśli zmienisz ich nastawienie, możesz szybko odbudować nadzieję. Niektórzy myślą: jestem nikim, nic nie posiadam. To nieprawda! Masz sprawną głowę, dobre serce. Możesz się rozwijać, stać się kimś, kto odmieni los Twojej społeczności”.

Podziel klasę na grupy. Zadania dla grup:

GRUPA 1, 2: Wyobraźcie sobie, że jesteście wolontariuszami DEPDC i chcecie otworzyć kolejną szkołę na terenie Tajlandii. Pamiętając o złożoności sytuacji w Tajlandii, przygotujcie argumenty, których użyjecie, by przekonać władze regionu, żeby nieodpłatnie użyczyli Wam terenu, gdzie wybudujecie szkołę. Niech jedna osoba z grupy przedstawi dwuminutową przemowę skierowaną do władz.

GRUPA 3, 4: Wyobraźcie sobie, że jesteście wolontariuszami DEPDC i idziecie do rodziców-imigrantów, których chcecie przekonać, by oddali swoje dziecko do szkoły Sompopa Jantraki. Pamiętając o złożoności sytuacji w Tajlandii, przygotujcie argumenty, których użyjecie, by ich do tego przekonać. Niech jedna osoba z grupy przedstawi dwuminutową przemowę skierowaną do rodziców.

GRUPA 5, 6: Wyobraźcie sobie, że jesteście wolontariuszami DEPDC i spotykacie na ulicy Bangkoku włączające się dzieci. Przekonajcie je, żeby przyszły się uczyć do szkoły prowadzonej przez Sompopa Jantrakę. Przygotujcie argumenty, które miałyby trafić do dzieci. Niech jedna osoba z grupy przedstawi skierowaną do nich dwuminutową przemowę.

Poproś, żeby wybrane osoby przedstawiły efekty pracy w grupach.

Podsumowanie

WAŻNE, ŻEBYM SAM/SAM MOGŁA/MÓGŁ O SIEBIE W PRZYSZŁOŚCI ZADBAĆ

W ramach podsumowania zapytaj uczniów:

- Dlaczego tak ważne jest poszanowanie praw człowieka?
- Jak można wskazać inne osoby pokroju Sompopa Jantraki, które też pomagają?
- Co znaczy stwierdzenie: edukując – budujemy świadomość?

Zwróć uwagę, że szkoła Sompopa uczy samodzielności (program nauczania, nacisk na praktyczne umiejętności) po to, by dzieci w przyszłości mogły same o sobie zadbać i żeby mogły same o sobie decydować.